

KVALITETA ŽIVOTA LARINGEKTOMIRANIH OSOBA

Ivana Crnković, dipl. physioth., Melita Rukavina, prof., Karlo Ostrogonac, dipl. physioth.

Crnković I. i sur. Kvaliteta života laringektomiranih osoba. JAHS. 2015; 1(2): 107-118

KVALITETA ŽIVOTA

- Krajnji i zajednički rehabilitacijski ishod cijelog zdravstvenog tima uključenog u liječenje
- Važan evaluacijski instrument
- Pojam kvalitete života kod svakog pojedinca odnosi se na doživljaj zadovoljstva načinom života i njegovim tokom i uvjetima, perspektivom, mogućnostima i ograničenjima

CILJEVI ISTRAŽIVANJA

- 1. Ispitati stupanj kvalitete života kod osoba nakon zahvata laringektomije u cjelini i po domenama
- 2. Provjeriti postoje li razlike u procjeni kvalitete života osoba prije i nakon zahvata laringektomije u cjelini i po domenama
- 3. Ispitati povezanost različitih faktora sa samoprocjenom kvalitete života osoba nakon laringektomije

UZORAK

- U istraživanju je sudjelovalo 35 ispitanika
- Svim ispitanicima uključenim u istraživanje dijagnosticiran je tumor larinksa, prema klasifikaciji T3 i T4
- Korišten je prigodni uzorak s područja grada Zagreba, u Klinici za tumore KBC sestre milosrdnice u Zagrebu i Klinici za tumore KBC-a Zagreb, koji su aktivni članovi Hrvatske zajednice laringektomiranih osoba

MJERNI INSTRUMENTI

- Indeks osobne dobrobiti/Personal Wellbeing Indeks (PWI)
- Upitnik EORTC QLQ-C30 verzija 3.0. (European organization for research and treatment of cancer's quality of life questionnaire)

POSTUPAK

- Istraživanje se provodilo od početka siječnja do kraja travnja 2015. godine
- Anketiranje sudionika provedeno je u prostorima Klinike za tumore, KBC-a Zagreb i KBC-a Sestre Milosrdnice, nakon timskih sastanaka Hrvatske zajednice laringektomiranih osoba.
- Provedba istraživanja odobrena je od strane predstojnika Klinike za kirurgiju glave i vrata KBC-a Zagreb te predsjedništva Hrvatske zajednice laringektomiranih osoba

REZULTATI

- Prosječna dob ispitanika iznosila je 63,23 godine
- Većina ispitanika bila je nakon zahvata uključena u rehabilitacijski proces

REZULTATI

Prikaz prosječnih vrijednosti za zadovoljstvo prije zahvata i zadovoljstvo poslije zahvata na Indeksu osobne dobrobiti (PWI)

VARIJABLA	N	MIN	MAX	M	SD
PWI PRIJE ZAHVATA	35	0	95,00	74,8	19,86
PWI POSLIJE ZAHVATA	35	28,75	97,5	67,6	17,96

Dobiveni rezultati ukazuju da osobe s laringektomijom po procjeni kvalitete života ne odstupaju od vrijednosti koje se mogu naći u zdravoj populaciji. Procjene osobne dobrobiti odnosno kvalitete života, i prije i nakon zahvata, kreće se u okvirima od 60 do 80% skalnog maksimuma, što se prema homeostatskom modelu smatra rezultatom unutar prosjeka koji postižu zdrave osobe.

REZULTATI

Prikaz prosječnih vrijednosti po pojedinim domenama Indeksa osobne dobrobiti

VARIJABLA	N	Minimum	Maximum	M	SD
PWI PRIJE ZAHVATA					
Životni standard	35	0	100	70,57	20,996
Zdravlje	35	0	100	75,71	21,459
Postignuće	35	0	100	72,00	21,936
Odnosi s bližnjima	35	0	100	77,43	24,174
Osjećaj sigurnosti	35	0	100	76,57	22,744
Pripadnost okolini	35	0	100	76,00	24,994
Sigurnost u budućnost	35	0	100	72,86	25,961
PWI NAKON ZAHVATA					
Životni standard	35	0	100	64,86	21,471
Zdravlje	35	0	100	61,43	25,222
Postignuće	35	0	100	63,71	26,244
Odnosi s bližnjima	35	0	100	73,43	24,003
Osjećaj sigurnosti	35	20	100	67,43	23,053
Pripadnost okolini	35	20	100	72,29	24,385
Sigurnost u budućnost	35	0	100	65,71	27,470

Promatrajući zadovoljstvo životom po pojedinim domenama Indeksa osobne dobrobiti možemo vidjeti da su pacijenti najviše zadovoljni sa domenom odnosa s bližnjima, osjećajem sigurnosti te pripadnosti okolini u kojoj žive kako prije tako i nakon provođenja zahvata laringektomije

REZULTATI

Prikaz prosječnih vrijednosti za varijablu zadovoljstvo životom prije i poslije zahvata s obzirom na varijable uključenost u rehabilitacijski proces – prije i sada, te bavljenje sportskom aktivnošću i prikaz rezultata t-testa

VARIJABLE	PWI PRIJE					PWI POSLIJE					
	N	M	SD	t	p	N	M	SD	t	p	
REHABILITACIJA PRIJE	Da	25	81,9	9,42	4,277	0,000	25	73,5	13,17	3,895	0,000
	Ne	10	55,8	27,1			10	50,6	21,17		
REHABILITACIJA POSLIJE	Da	20	78,1	12,59	1,249	0,221	20	70,6	16,16	1,350	0,186
	Ne	15	69,6	26,65			15	62,1	21,34		
SPORTSKA AKTIVNOST	Da	16	84,3	6,56	2,96	0,006	16	77,1	11,52	3,356	0,002
	Ne	19	66,16	23,66			19	58,4	19,62		

Rezultati t-testa su pokazali da postoje statistički značajne razlike u procjeni kvalitete života kod pacijenata prije i nakon laringektomije ovisno o tome jesu li prije bili uključeni u rehabilitacijski proces i bave li sportskom aktivnošću.

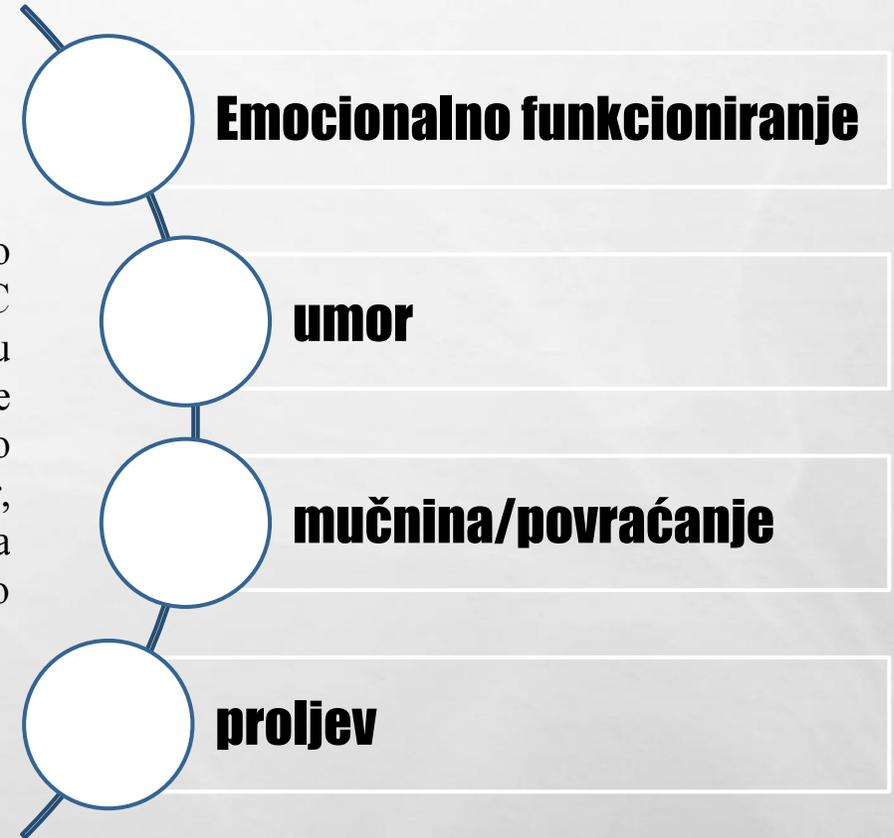
Na temelju prosječnih vrijednosti možemo zaključiti da pacijenti koji su bili uključeni u rehabilitacijski proces i koji se bave sportskom aktivnošću procjenjuju svoju kvalitetu života u prosjeku boljom i prije i nakon zahvata, dok nema razlika u procjeni kvalitete života kod onih koji su trenutno u rehabilitaciji naspram onih koji nisu uključeni u taj proces.

REZULTATI

- Rezultati na upitniku EORTC QLQ-C30 pokazuju da ispitanici postižu relativno visoke rezultate na svim funkcionalnim skalama što ukazuje na prosječno dobro funkcioniranje u tim područjima
- Niži rezultati na svim skalama simptoma ukazuju da ispitanici nakon laringektomije ne izvještavaju o prisutnosti jako puno simptoma koji bi im mogli remetiti njihovo funkcioniranje
- Ovakav rezultat govori u prilog činjenici, da trenutačna pojavnost simptoma uzrokovanih primarnim liječenjem karcinoma larinksa, nisu primarni čimbenici koji utječu na samoprocjenu kvalitete života onkološkog pacijenata.

REZULTATI

Rezultati pokazuju da je kvaliteta života ispitanika prije zahvata statistički značajno povezana samo sa emocionalnim funkcioniranjem od funkcionalnih skala upitnika EORTC QLQ-C30 na način da što je bolje njihovo emocionalno funkcioniranje odnosno što doživljavaju manje negativnih emocija kao što su napetost, depresija, zabrinutost i razdražljivost to je procjena njihove kvalitete života bolja i prije i nakon zahvata. Od simptoma koji su značajno povezani sa osjećajem dobrobiti odnosno kvalitetom života, istaknuli su se umor, mučnina/povraćanje te proljev. Više simptoma na tim skalama povezano je s nižim procjenama kvalitete života prije i poslije zahvata. Skala globalnog zdravlja pokazala se povezanom samo s kvalitetom života nakon zahvata.

ZAKLJUČAK

- Kvaliteta života temeljena na zdravlju u onkologiji treba biti krajnji ishod i evaluacija rehabilitacijskog procesa za svakog onkološkog bolesnika, pa tako i za osobe sa laringektomijom
- Rezultati govore u prilog činjenici kako bavljenje tjelesnom aktivnošću te inkluzija onkoloških pacijenata i njihovih obitelji u društvenu zajednicu, pridonose uspješnijem rehabilitacijskom ishodu čiji je krajnji cilj kvaliteta života
- Rezultati ovog istraživanja ukazuju kako bi se kliničke smjernice za rehabilitaciju i liječenje morale usmjeriti upravo na pojavnost simptoma koji utječu na kvalitetu života onkoloških pacijenata

- Predsjedništvu Hrvatske zajednice laringektomiranih osoba
- Predstojniku Klinike za kirurgiju glave i vrata KBC-a Zagreb, prof. dr.sc. Dragi Prgometu
- Mr.sc. Ljiljani Vrcić-Kiseljak
- Tamari Živković Ivanović, prof. logoped
- Svim članovima Hrvatske zajednice laringektomiranih

HVALA NA
PAŽNJI !!

